

Урок 39

Тема. Виразне читання напам'ять хайку Мацуо Басьо, вірша Роберта Бернса «Мое серце в верховині»

Мета (розвиток компетентностей). *Предметних і комунікативних:* знання і розуміння національних японських уявлень про красу, їх відображення в ліриці М. Басьо; вміння коментувати зображення станів природи, підтекст хайку, визначати роль художньої деталі, ключових (сезонних) слів, епітетів і метафор у тексті хайку, виразно читати хайку, формулювати тему та ідею поезій, висловлювати власні думки, емоції і враження, викликані художніми образами хайку. *Ключових:* розвиток уміння визначати головну і другорядну інформацію у прочитаному/почутому тексті, розпізнавати й використовувати виражальні засоби, логічно обґрунтовувати висловлену думку; формування ціннісних орієнтацій (потреби в спілкуванні з природою, усвідомлення її краси).

Обладнання: ПК, презентація за темою уроку, підручники, зошити.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Зміст уроку

I. Актуалізація та корекція знань.

Аналіз письмових робіт (письмовий аналіз поезії). Неперсоналізований огляд типових недоліків і надання рекомендацій.

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

Слово вчителя. Виразне читання – це публічне виконання творів літератури, особливий вид мистецтва. Це відтворення в живому слові думок і почуттів, якими наповнений художній твір, а також показ ставлення виконавця до виконуваного твору. Синонімічні терміни - художнє читання або декламація.

На попередніх уроках ми аналізували, детально розбирали вірші Мацуо Басьо і Роберта Бернса, а сьогодні представимо наше вміння декламувати поезію.

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу.

Робота з інформаційною карткою. Пам'ятка декламатора

1. До читання напам'ять повтори про себе текст вірша, обери темп (повільний, середній чи швидкий), слова, які слід виділити голосом, прочитати з більшою силою.
2. За змістом та ідеєю твору визнач настрій, з яким читатимеш твір.
Перед читанням займи зручну й правильну позу: стань рівно, розправ плечі, набери потрібну кількість повітря.
3. Назви автора й твір, який читатимеш.
4. Читання вірша можна супроводжувати жестами, проте рухи мають бути стриманими, не відволікати слухача.
5. Не поспішай під час читання, набирай повітря рівними частинами під час пауз.
6. Декламуючи, уявляй картини, які озвучуєш, і з відповідним темпом і настроєм передавай їх.
7. Не варто занадто голосно читати вірш, адже майстерність читання визначається передусім темпом, інтонацією, дотриманням пауз, настроєм, а також мімікою, жестами та ін.

IV. Формування та застосування учнями знань, умінь, навичок, компетенцій.

Перегляд відеороликів зі зразками виразного читання поезій М. Басьо і Р. Бернса.

Робота з художнім текстом. Складання партитури вірша Р.Бернса. Читання текстів учнями «про себе». Виразне читання поезій уголос.

V. Підбиття підсумків. Слово вчителя. Згадаємо рядки Т.Г. Шевченка про чарівну силу слова: «Ну, що б, здавалося, слова.. Слова та голос – більш нічого.. А серце б'ється-ожива, як їх почує.. Знать, од Бога, і голос той, і ті слова ідуть між люди...» Тому вміння декламувати, яке ви продемонстрували, знадобиться і надалі. Адже вміння переконливо висловлюватись, передавати не лише зміст, ще й почуття і настрої, - не лише ознака культурної вихованої людини, але й один із засобів переконання інших людей, досягнення вами мовленнєвої мети.

Рефлексія. «Мікрофон». Чого я навчився на уроці? Чи зміг я дотримати правил декламування? Кого з учнів /учениць класу я хочу похвалити за чудове читання поезій?

Працюємо вдома. Опрацюйте матеріал підручника про поета Г. Лонгфелло (с. 248-249).